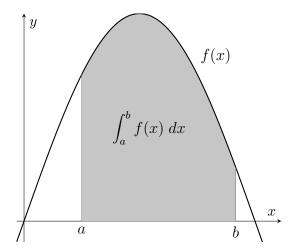
Bestemte integraler (introduktion, regneregler)

De sidste par gange har vi studeret ubestemte integraler. Det næste vi vil betragte er bestemte integraler.

Hvis f er en kontinuert funktion, så er det bestemte integral af f i intervallet [a, b] givet ved

$$\int_{a}^{b} f(x) \ dx = [F(x)]_{a}^{b} = F(b) - F(a),$$

hvor F er en stamfunktion til f. Bemærk, at $\int_a^b f(x) dx$ og $[F(x)]_a^b$ begge bare er notation der betyder F(b) - F(a). Et ubestemt integral er en funktion, hvorimod et bestemt integrale er et tal, som beskriver arealet mellem en funktion og x-aksen i intervallet [a,b] (se Figur 1).

Figur 1: Arealet under f og over x-aksen mellem a og b.

Regneregler: Hvis f og g begge er kontinuerte funktioner, så har vi følgende regneregler for bestemte integraler (bemærk, at de minder meget om dem for ubestemte integraler).

1.
$$\int_a^b cf(x) dx = c \int_a^b f(x) dx$$
, hvor $c \in \mathbb{R}$.

2.
$$\int_a^b f(x) \pm g(x) \ dx = \int_a^b f(x) \ dx \pm \int_a^b g(x) \ dx$$
.

Eksempler:

1. Bestem arealet mellem $f(x) = \frac{1}{x}$ og x-aksen i intervallet [1, 2]:

Vi udregner det bestemte integral

$$\int_{1}^{2} f(x) dx = \int_{1}^{2} \frac{1}{x} dx$$

$$= [\ln x]_{1}^{2}$$

$$= \ln 2 - \ln 1$$

$$= \ln 2.$$

2. Bestem arealet mellem $f(x) = 3x^2 + 3e^x$ og x-aksen i intervallet [0,4]: Vi udregner det bestemte integrale ved at benytte regnereglerne

$$\int_0^4 f(x) \, dx = \int_0^4 (3x^2 + 3e^x) \, dx$$

$$= 3 \int_0^4 x^2 \, dx + 3 \int_0^4 e^x \, dx$$

$$= 3 \left[\frac{1}{3} x^3 \right]_0^4 + 3 [e^x]_0^4$$

$$= 3 \left(\frac{1}{3} \cdot 4^3 - \left(\frac{1}{3} \cdot 0^4 \right) \right) + 3 (e^4 - (e^0))$$

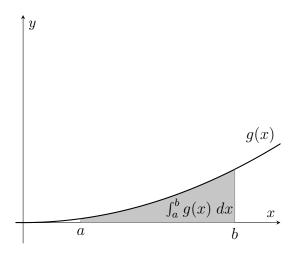
$$= 3 \cdot \frac{64}{3} + 3e^4 - 3$$

$$= 61 + 3e^4.$$

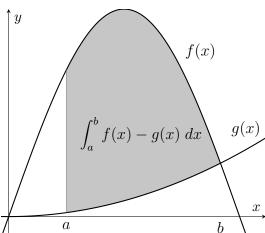
Arealet mellem to funktioner: Vi har indtil nu kun betragtet arealet mellem en funktion og x-aksen, men det er også muligt at finde arealet mellem to funktioner. Hvis f og g er to funktioner hvor $f(x) \geq g(x)$ for alle $x \in [a, b]$, så er arealet mellem de to funktioner givet ved

$$\int_{a}^{b} f(x) \, dx - \int_{a}^{b} g(x) \, dx = \int_{a}^{b} f(x) - g(x) \, dx.$$

Det betyder, at for at finde arealet mellem f og g findet vi arealet mellem f og x-aksen, og trækker så arealet mellem g og x-aksen fra (se Figur 1, 2 og 3).

Figur 2: Arealet under q.

Figur 3: Arealet mellem f og g.

Eksempel:

1. Find arealet mellem $f(x) = 12 - 2x^2$ og $g(x) = x^2$ i intervallet [-2, 2]: Vi udregner det bestemte integral af de to funktioner trukket fra hinanden

$$\int_{-2}^{2} f(x) - g(x) dx = \int_{-2}^{2} \left(12 - 2x^{2} - x^{2} \right) dx$$

$$= \int_{-2}^{2} 12 - 3x^{2} dx$$

$$= \left[12x - \frac{3}{3}x^{3} \right]_{-2}^{2}$$

$$= \left[12x - x^{3} \right]_{-2}^{2}$$

$$= 24 - 8 - \left(-24 - (-8) \right)$$

$$= 24 - 8 + 24 - 8$$

$$= 32.$$